

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури та мистецтва
Кафедра інформаційних комунікацій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
О.Б. Жильцов

01 березня
“01” березня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРЕНІНГ АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

(каталог вибіркового дисциплін)

для студентів

рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

освітньої програми:

- 021.00.01 «Ведучий телевізійних програм»
- 061.00.01 Журналістика
- 061.00.02 Реклама і зв'язки з громадськістю
- 029.00.02 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Київ - 2023

Розробники: Новикова Руслана Артемівна, заслужена артистка України, доцент кафедри інформаційних комунікацій, факультету української філології, культури та мистецтва.

Викладач: Новикова Р. А., заслужена артистка України, доцент кафедри інформаційних комунікацій, факультету української філології, культури та мистецтва.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри інформаційних комунікацій

Протокол від 29 серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____ Олена ПОЛІТОВА

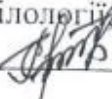
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Ведучий телевізійних програм»

1 вересня 2023 року

Гарант освітньо-професійної програми _____ Євген МАЛЮК

Робочу програму перевірено

_____.2023 р.

Заступник декана Факультету української філології культури і мистецтва з науково-методичної та навчальної роботи _____ Світлана ГОРОБЕЦЬ

01.09.2023 р.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” 20__ р., протокол № _____

ЗМІСТ

1. Опис предмета навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Результати навчання за дисципліною.....	5
4. Структура навчальної дисципліни.....	6
5. Програма навчальної дисципліни	
<i>Змістовий модуль I</i>	8
<i>Змістовий модуль II</i>	9
<i>Змістовий модуль III</i>	10
<i>Змістовий модуль IV</i>	10
6. Контроль навчальних досягнень	11
6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.....	11
6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.....	12
6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.....	15
6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.....	18
6.5. Орієнтовний перелік питань до екзамену.....	19
6.6. Шкала відповідності оцінок.....	20
7. Навчально-методична карта дисципліни «Інформаційне забезпечення управління».....	21
8. Рекомендована література	
<i>Базова</i>	23
<i>Додаткова</i>	23

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	-
Курс	2	-
Семестр	3-4	-
Кількість змістових модулів з розподілом	4	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Самостійна робота	56	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Тренінг з акторської майстерності» покликаний вивчити процес створення успішних персоналій та переконатися в його цінності з точки зору як комерційного інтересу, так і соціальної та професійної діяльності. Студенти повинні з'ясувати, що для досягнення успіху в професії потрібно вміння максимально зрозуміло та яскраво донести до будь-якої аудиторії свою думку, тобто за допомогою акторського мистецтва створювати успішну комунікацію в соціальній та професійній сферах діяльності. На основі оволодіння сукупністю прийомів акторського мистецтва у галузі соціальних комунікацій, органічної поведінки під час виступів, професійного володіння голосом, засвоєння пристосувань для максимального використання можливостей свого тіла, міміки, жестів, дикції, дихання, артикуляції на основі орфоепічних норм української мови майбутні фахівці повинні оволодіти практичними навичками акторського мистецтва, гармонійного та вільного спілкування, методикою впливу на аудиторію, виробити практичні техніки власної комунікації та довести їх до ступеня автоматизованих навиків.

Оволодіння елементами акторської майстерності сприяє творчій самореалізації і без сумніву буде корисним тим, хто прагне вдосконалювати свої комунікаційні навички: вміти донести свою думку до аудиторії, стати лідером спілкування та успішним фахівцем.

Мета навчальної дисципліни – формування соціально-комунікативної компетентності студентів; ознайомлення з напрямками акторського мистецтва; формування навичок ораторського мистецтва; усвідомленої професійної мовної поведінки; засвоєння студентами системи теоретичних знань; оволодіння основами акторського мовлення задля ефективної комунікації.

Завдання:

- ознайомлення студентів з принципами внутрішньої та зовнішньої

- техніки актора;
- напрацювати вміння роботи над текстом, визначити особливості читання текстів різної тематики;
 - оволодіння диханням, дикцією, артикуляцією та загальними нормами усного мовлення;
 - вміння використовувати інтонацію, дотичну до теми тексту;
 - оволодіння вмінням розуміти, аналізувати та використовувати мову тіла (міміка, жести, постава)
 - виховати свідоме ставлення і повагу до мовлення та культури мови;
 - навчити професійно готуватися до публічних виступів;
 - оволодіння вмінням тримати увагу будь-якої аудиторії;
 - сформулювати риторичні навички ведення дискусій.

Дисципліна спрямована на формування у студентів таких **фахових (професійних) програмних компетентностей** освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»:

ЗК-1 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК-6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-8 Здатність працювати у команді.

ЗК-9 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-13 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК-14 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК-1 Високий рівень виконавської майстерності.

ФК-8 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

За результатами вивчення дисципліни студент має отримати такі **програмні результати** освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», а саме:

РН-5	Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі
РН-7	Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору
РН-11	Знати, розуміти і використовувати у професійній діяльності концептуально видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру, вимоги до особливості роботи у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів.
РН-13	Виявляти високий рівень мовленнєвої культури, артистизм.

4. Структура навчальної дисципліни Тематичний план для денної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I. ЗНАЧЕННЯ ТА СУТНІСТЬ АКТОРСЬКИХ НАВИЧОК								
1.1	Театр: зародження, еволюція, основні етапи.	2	2	2				
1.2	Сановлення про розвиток театру	2	2			2		
1.3	Розвиток акторської виразності	10	4			4	6	
1.4	Техніка зняття затисків	2	2	2				
1.5	Особливості вправ на зняття затисків	12	6			6	6	
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за змістовим модулем 1	30	14	4	2	12	12	2
Змістовий модуль II. ТЕХНІКА МОВЛЕННЯ								
2.1	Формування дихання та голосу. Тренінги.	14	6			6	8	
2.2	Значення дикції. Тренінги	14	6			6	8	
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за змістовим модулем 2	30	14	2	2	12	16	2
Змістовий модуль III. ЗОВНІШНЯ АКТОРСЬКА ТЕХНІКА								
3.1	Теорія і практика артикуляційної гімнастики	2	2	2				
3.2	Тренінг з артикуляційної гімнастики	4	2			2	2	
3.3	Координація тіла	4	2			2	2	
3.4	Розвиток пластики	4	2			2	2	
3.5	Складання партитури текстів	4	2			2	2	
3.6	Специфіка читання віршів	4	2			2	1	
3.7	Специфіка читання прози	4	2			2	1	
3.8	Специфіка побудови виступу	2	2			2	2	
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за змістовим модулем 3	30	14	2	-	14	12	2
Змістовий модуль IV. ВНУТРІШНЯ АКТОРСЬКА ТЕХНІКА								
4.1	Увага, уява, фантазія, як основи внутрішньої техніки актора	4	2			2	2	
4.2	Сценічна увага	6	2			2	3	
4.3	Сценічна уява.	6	2			2	3	
4.4	Розвиток фантазії	8	4			4	4	
4.5	Психотехніка. Етюди.	4	2			2	4	
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за змістовим модулем 4	30	14	-	-	12	16	2
	Залік							
	Разом за навчальним планом	120	56	6	-	50	56	8

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. ЗНАЧЕННЯ ТА СУТНІСТЬ АКТОРСЬКИХ НАВИЧОК

Лекція 1: Театр: зародження, еволюція, основні етапи. (2 год.)

Мистецтво актора в давньогрецькому театрі, театрі Римської імперії. Специфіка побудови перших театрів античності, відповідно - костюми, засоби виразності та принцип існування в сценічному просторі того часу. Значення маски як передачі людських пристрастей і створення сценічного образу. Особливості мистецтва актора у літургічній драмі, містерії, міраклі, мораліте та фарсі театру середніх віків. Значення масок комедії «дельарте» для розвитку європейського театру. Акторське мистецтво в епоху Відродження: Іспанія, Італія, Англія. Виникнення театру «Глобус» - еволюція акторської майстерності в шекспірівському театрі. Принципи акторської гри в театрі епохи класицизму. Засоби акторської виразності в епоху романтизму. Вимоги до акторського виконання реалістичного театру.

Практичне заняття 1. Сановлення про розвиток театру (2 год.)

Практичне заняття 2. Розвиток акторської виразності (4 год.)

Лекція 2: Техніка «зняття затисків».

З метою створення найкращих умов для вільного звучання голосу, необхідно, перш за все, зняти зайву м'язову напругу в області гортані, де саме знаходяться голосові зв'язки. М'язова свобода – це такий стан організму, за якого на кожне положення тіла в просторі або рух витрачається стільки м'язових зусиль, скільки вони вимагають. Здатність доцільно розподіляти м'язову енергію – головна умова свободи тіла. Треба навчитися створювати в собі той стан, який наближає студента у практичній діяльності до типового людського стану, за якого тільки й доцільно діяти. Цей стан у називається творчим самопочуттям або бойовою готовністю. Інакше кажучи, будемо органічне самопочуття, усуваючи те, що заважає виявляти вільну творчість природи. Тому, розробляючи шляхи, засоби й способи оволодіння професійними почуттями, рекомендується спочатку позбуватися м'язового напруження: «Це м'язове напруження, яке сягає свого максимуму в тих випадках, коли актор намагається розв'язати якийсь особливо складне для нього сценічне завдання, поглинає масу внутрішньої енергії, відволікаючи її від діяльності вищих центрів». Це дуже важливо для студентів, тому що вони час від часу попадають в ситуації, в яких доводиться діяти імпровізаційно, а за умови присутності м'язових «затисків», це стає практично неможливим.

Практичне заняття 3. Особливості вправ на зняття затисків (6 год.)

Змістовий модуль 2.ТЕХНІКА МОВЛЕННЯ

Практичне заняття 4. Формування навичок правильного дихання та голосу (тембр, посил, глибина) (6 год.).

Сутність заняття: Ми говоримо: „сценічний тон”, уміння тримати „сценічний тон” або немає „сценічного тону”. Це буває тоді, коли в актора відсутні внутрішня активність, активна потреба виконати сценічне завдання, і, зрештою, байдуже, голосно чи тихо говорить він в цей момент. Він говорить „не сценічно”, актор не діє. В його поведінці, а, значить, і в голосі немає активності. Тут маємо взаємодію внутрішнього і зовнішнього творчого завдання і адекватного йому активного звучання (або навпаки), і можливість використання цього взаємозв'язку як важеля активізації процесу виховання сценічного голосу. Голос – це сукупність різних щодо висоти, сили і тембру звуків, які видає людина за допомогою голосового апарата. Голос – це дієвий компонент звукового мовлення.

Практичні заняття за системою дихання.

Практичне заняття 5.: Значення дикції в сценічній мові (6 год.).

Сутність заняття: «Дикція – це синтез: а) розбірливості, б) нормованості, в) емоційно-експресивного забарвлення звукової мови. Неабиякий вплив на рівень дикційної виразності справляє інтонаційна змістовність та психологічна наповненість мовного звучання. Перелічені елементи створюють комплекс виразних дикційних засобів, які впливають на художньо-естетичні якості сценічної мови» Складно щось додати до цього висловлювання Васильєва Ю.А., тільки додати практичні вправи з розвитку дикційних словотворень.

Змістовий модуль 3. ЗОВНІШНЯ АКТОРСЬКА ТЕХНІКА

Лекція 3: Теорія і практика артикуляційної гімнастики. (2 год.)

Гімнастика-тренаж для губів. Гімнастика –т ренаж для язика. Гімнастика–тренаж для нижньої щелепи.

Голосні звуки у вимові Від звучання голосних в сумнівному слові залежить перш за все дохідливість до слухача самого смислу слова. На прикладі трьох коротких слів – „син”, „сон”, „сан” видно, як змінюється значення змісту слова в залежності від вимови голосних. Голосні, крім цього, роблять мову мелодійною. Класифікація голосних звуків. В українській мові налічується 38 фонем: шість голосних і 32 приголосні. Фонема, за визначенням М. Жовтобрюха, – це неподільна одиниця людської мови, за допомогою якої розрізняються значення слів.

Дикційні вправи опрацьовуються на практичних заняттях як самостійні лише на початковому етапі роботи на технікою мови. Надалі вони закріплюються у тісному взаємозв'язку з дихальною та голосоутворюючою системою.

Закріплюємо вимову голосних звуків у найпростіших віршах, скоромовках у виконанні студентів.

Приголосні звуки у вимові. Режисер порівнював голосні звуки з рікою, а приголосні – з берегами. Якщо береги болотисті, то річка втрачає чіткість русла. Так і з сценічним словом. Встановлено, що голосні звуки мають менше значення для розуміння слова, ніж приголосні.

Уміння діяти словом на текстах скоромовок. Скоромовка в роботі над дикцією займає особливе місце. Мета роботи над ними – навчитися легко, чітко і чисто долати дикційні труднощі, складні звукосполучення. Скоромовка – жанр народної творчості. Це жартівливі народні примовки, при вимові яких у швидкому темпі язик плутається і слова мимоволі кумедно перекручуються. Працюючи ними, не слід намагатися одразу проказувати текст у швидкому темпі. Текст скоромовки повинен бути досконало опрацьований технічно. Скоромовку слід розглядати не тільки як технічну вправу, але й як матеріал, що допомагає розвитку уяви актора, телеведучого, вміння оцінити смішні ситуації (в певних запропонованих обставинах), і передати їх партнеру, керуючись при цьому конкретною дійевою задачею. Тобто скоромовка повинна стати хорошим матеріалом для тренування словесної дії.

Поступово переходити на дійові скоромовки на спілкування, розраховані не на одну людину, а на двох, трьох та цілу групу студентів. Мета вправи – активне спілкування.

Далі ускладнюємо завдання: певна кількість скоромовок, пов'язаних сюжетом, що стає вже практично своєрідною виставою. Запропоновані обставини – довільні: театральні, битові, гумористичні, в залежності від фантазії студентів. Дійові задачі виходять з логіки тексту скоромовок та правильно розкритих підтекстів. Головне – чистота вимови та логічне, активне спілкування учасників тренінгу. При колективній роботі вдосконалення дикційних навичок відбувається при безпосередньому переключенні уваги з одного об'єкта на інший.

Проведення дикційних вправ у колективі має свої переваги: виробляються навички слухати партнера, вміння відрізнити правильну вимову від неправильної.

Практичне заняття 6: Тренінг з артикуляційної гімнастики (2 год.).

Практичне заняття 7: Координація тіла (2 год.).

Сутність заняття: Володіння координацією тіла в житті як процес людської поведінки, спрямованої на досягнення певної мети. Розкриття людської особистості – органічна властивість природи людини. Роль координації тіла в акторському мистецтві. Координація тіла, один із принципів розкриття поведінки персонажа, засіб створення актором характеру та втілення образу на сцені. Сценічна задача: мета, перешкода, пристосування, координація, як досягнення поставленої мети.

Практичне заняття 8: Розвиток пластики (2 год.).

Сутність заняття: Головним у процесі зосередження уваги на пластиці студентів є розуміння того, хто саме зосереджується. Це означає, що мистецький ефект від зосередження буде досягнуто лише тоді, коли воно буде відбуватися «від органіки», тобто не від того, кого він грає, а від того ким він є. Цей принцип має універсальне значення для будь-якої творчості, оскільки її компонент може бути сповна реалізований тільки в процесі своєрідного перевтілення: автора сценарію – в персонажів, автора дикторського тексту – в образ віртуального закадрового осмислювача екранної дії, оратора – в образ атмосфери дії, яку формує цільова аудиторія.

Практичне заняття 9: Складання партитури текстів (2 год.).

Сутність заняття: Перед тим як почати говорити з аудиторією треба проаналізувати текст на предмет пауз, інтонацій, розділових знаків, акцентів. Тобто зробити партитуру тексту за допомогою визначених знаків. Користуватися партитурою вкрай необхідно на початку професійної діяльності в ролі оратора перед аудиторією. Це дає впевненість і допомагає не розгубитися. Чим більше аналізувати тексти, тим скоріше напрацьовуються автоматичні навички читання текстів будь-якого формату.

Знак	Значення
<u>Слово</u>	пряма лінія під словом — логічний наголос
=====	дві прямих лінії під словом — більший силовий натиск
'	знак наголосу
/	коротка пауза
//	середня пауза
///	довга пауза
↗	підвищення тону
→	пряма зі стрілкою вказує на прискорення інтонації при вимовлянні слова, або слів
↘	зниження тону
переживемо	пунктир під словом-уповільнення вимови
"велетень",	лапки, в які беруться слова, що вимовляються з інтонацією іронії.
⏟	лігатура внизу під словами - слова вимовляються на одному диханні
^	інтонаційний перелом в тексті

Практичне заняття 10: Специфіка читання віршів (2 год.).

Сутність заняття: Читання віршованих творів допомагає оволодіти навичками ораторського мистецтва, тим більше, що завжди є можливість процитувати пару рядків в процесі комунікації з аудиторією. Одна з головних помилок, яку роблять початківці при виконанні віршованих творів, це впадіння в мелодику вірша, що призводить до одноманітності читання, та відповідно заважає сприйняттю інформації. Такі помилки, наприклад, роблять кореспонденти при читанні закадрового тексту

Практичне заняття 11: Специфіка читання прози (2 год.).

Сутність заняття: Знаючи принципи розбору партитури прозових творів, набагато легше аналізувати будь-який текст, бо в житті ми розмовляємо не віршами, а прозою. На прикладі виконання прозового твору студенти навчаються спілкуватися на високому професійному рівні і повністю використовувати всі можливості свого мовленнєвого апарату.

Практичне заняття 12: Специфіка побудови виступу (2 год.).

Сутність заняття: Побудова виступу за основними правилами складається з композиції тексту, який відповідно ділиться на структурні частини: зачин, вступ, основна частина, висновки. Використання засобів збагачення мови. Цитати, вислови, гумор. Не завжди доречно використовувати ті, чи інші цитати. Але знаючи основи ораторського мистецтва і принципи використання цитат, можна неймовірно підсилити враження від вашої промови, використовуючи прислів'я, приказки, гумор, вислови визначних людей і навіть рядки із вірша.

Образність, виразність, логічність та змістовність викладу інформації.

Тема повинна бути висвітлена на сто відсотків з використанням слів у повній відповідності з їх значенням. Завжди додає виразності мовленню використання цитат, афоризмів, крилатих висловів, жартів та навіть віршів. Зміст, відповідно до цільової аудиторії, повинен сприйматися легко та повноцінно. Уміння говорити стисло і образно полегшує сприйняття інформації.

Змістовий модуль 4. ВНУТРІШНЯ ТЕХНІКА АКТОРА

Практичне заняття 13: Увага, уява, фантазія- як основи внутрішньої техніки актора (2 год.).

Сутність заняття: Базовою акторською технікою, яка поєднує в собі реальний життєвий досвід та фантазію, є дія з уявними предметами та в уявних обставинах. Така дія розвиває значний комплекс конче необхідних виконавцю якостей: спостережливість, зосередженість, вміння запам'ятовувати все, що може знадобитися для подальшого творчого відтворення. При цьому мається на увазі не тільки зовнішній бік речей, людської поведінки, ситуацій, але й відчуття внутрішнього стану об'єктів попереднього спостереження та власних психоемоційних вражень від цих об'єктів. Саме тому оволодіння технікою уваги, уяви, фантазії дуже важливе і значною мірою визначальне для подальшого опанування основ акторських тренінгів в подальшій самостійній роботі студентів..

Практичне заняття 14: Сценічна увага (2 год.).

Сутність заняття: Дії з уявними предметами та в уявних обставинах також сприяють формуванню відчуття логічності фізичних дій, їх видовищності, а отже – посилюють зацікавленість глядача. Немає значення які

саме вправи виконувати. Головне – починати з елементарних побутових дій, поступово переходячи до складніших форм роботи з уявною дійсністю. І бажано робити це не тільки на нечисленних заняттях, а будь-якої вільної хвилини. Майбутня телеведуча, тільки-но прокинувшись, може «включити» мікрофон, «увійти в кадр»; майбутній оператор – «підїхати камерою» до плити, «наїхати трансфокатором» на джеззу з кавою та «відзняти» її крупним планом. Це налаштовує на подальшу творчу продуктивність, підіймає власну самооцінку, мобілізує творчу фантазію.

Практичне заняття 15: Сценічна уява (2 год.).

Сутність заняття: Постійна цікавість до будь-яких проявів дійсності, тим більше тих, які можуть стати безпосередньою основою наступної творчої трансформації – неодмінна, необхідна риса акторської майстерності. Однак йдеться не просто про цікавість чи допитливість, а про особливе, специфічне для творчих професій зосередження на об'єктах уваги. До того ж слід розуміти, що зосередження, як вищий прояв уваги, необхідно на всіх стадіях творчого процесу – і під час вивчення об'єктів майбутньої творчості, і під час реалізації творчого процесу, тобто в ході формування сценічного чи екранного образу. І чим глибшим буде це зосередження, тим повнішим буде процес проникнення в сутність образу, а отже – його максимально повна зовнішня реалізація.

Практичне заняття 16: Розвиток фантазії (4 год.).

Сутність заняття: Сценічна дія як творчий процес поведінки актора в ролі, спрямований на досягнення надзавдання ролі, або усталеного образу людини. Специфіка сценічної дії, різновиди сценічної дії: внутрішня (психічна) та зовнішня (фізична), їх органічна єдність і взаємозв'язок. Словесна дія. Основні ознаки акторської дії: активність, цілеспрямованість, логічність, послідовність, продуктивність, конкретність дій, що відбуваються на сцені. Мотивація дії. Пристосування як «внутрішня і зовнішня» форма спілкування між людьми (М. Кнебель).

Практичне заняття 17: Психотехніка. Етюди (2 год.).

Сутність заняття: Участь певних елементів акторської психотехніки (сприйняття, увага, відчуття, емоційна пам'ять, думка, почуття правди і віра) у спільному прагненні для створення внутрішнього стану актора. Удосконалення акторської психотехніки як основної умови для створення і стійкого збереження сценічного самовідчуття. Роль запропонованих обставин у створенні сценічного самовідчуття.

Етюд – абетка професії художника, музиканта, актора, телеведучого тощо. Етюд як тренінг психотехніки актора, виразник його життєвих спостережень. Структура сценічного етюду. Принципи побудови сценічного етюду. Подія, що розвертає все, що відбувається в процесі показу. Закони існування у сценічному етюді. Різновиди сценічних етюдів. Подія як основна умова сценічного етюду. Характер події у сценічному етюді. Етюди з уявними предметами та етюди з предметами. Етюди в умовах органічного

мовчання.

Важливою метою таких етюдів є формування органічності ігрового стану на очах публіки, так званої «імпровізаційної природи». Особливо важливо це для екранної виконавської діяльності, зазвичай позбавленої навіть глядачів у публічному розумінні цього слова, а натомість вщерть переповненої багатьма технічними факторами, що відволікають телеведучих. Саме в екранній виконавській практиці повністю стає зрозумілим важливість абсолютного зосередження виконавця на процесі акторської гри. Робота з уявними предметами та в уявних обставинах дуже важлива для формування навичок однієї з першооснов акторської майстерності – уваги. Адже зрозуміло, що працювати з уявним об'єктом чи в уявних обставинах неможливо без того, щоб попередньо не вивчити ці об'єкти та обставини в дійсності, що дає можливість потім перенести це на виконання етюдів.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Тренінг з акторської майстерності» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці.

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	-	-	1	1	-	-
Відвідування на практичному занятті	1	6	6	6	6	7	7	6	6
Робота на практичному занятті	10	6	60	6	60	7	70	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ									
<i>Разом</i>			103		101		118		106
Максимальна кількість балів	428								
Залік									
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $428 : 100 = 4,3$ Студент набрав: 395 балів Оцінка: $395 : 4,3 = 92$ бали								

Методи контролю

Перевірка й оцінювання знань студентів здійснюється методами контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (методи усного, письмового, практичного контролю та методи самоконтролю).

Об'єктами контролю є систематичність, активність і результативність роботи студента впродовж семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни в межах аудиторних та практичних занять, а також виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Оцінювання самостійної роботи й активності на практичних заняттях здійснюється за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;

3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;

4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Завдання для проміжного контролю знань студентів охоплюють теми, які вивчаються в межах окремих модулів.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль I

ЗНАЧЕННЯ ТА СУТНІСТЬ АКТОРСЬКИХ НАВИЧОК.

(12 год.)

1.1. Підготувати доповідь у формі презентації в якій розповісте про своє відношення до театру, його історії, відомих акторів, режисерів тощо. Аргументувати свою точку зору. (6 год.) - 5 балів.

2.1. Пропрацювати гімнастику-розігрів, вправи на вдосконалення мовленнєвого апарату та зняття затисків щелепи. Продемонструвати напрацьовані навички під час виконання практичних занять (6 год.) - 5 балів.

Змістовий модуль 2 ТЕХНІКА МОВЛЕННЯ (16 год.)

- 2.1. Пропрацювати вправи на вдосконалення дихальної системи та голосу. Продемонструвати напрацьовані навички під час виконання практичних занять (6 год.) - 5 балів.
- 2.2. Пропрацювати вправи на вдосконалення дикції. Продемонструвати напрацьовані навички з дикції під час виконання практичних занять (6 год.) - 5 балів.

Змістовий модуль 3. ЗОВНІШНЯ АКТОРСЬКА ТЕХНІКА (12 год.)

- 3.1. Пропрацювати вправи з артикуляції, координації рухів та пластики тіла. Продемонструвати напрацьовані навички під час виконання практичних занять (6 год.) – 5 балів
- 3.2. Підготувати партитуру вірша, прози, або свого виступу за вибором студента. Вірш і проза з української літератури. (2 год.) – 5 балів.
- 3.3. Підготувати і прочитати вірш, прозу, або свій виступ спираючись на партитуру. (4 год.) – 5 балів

Змістовий модуль 4. ВНУТРІШНЯ АКТОРСЬКА ТЕХНІКА (16 год.)

Тема 12-15: Увага, уява, фантазія, як основи внутрішньої техніки актора. Сценічна увага. Сценічна уява. Розвиток фантазії. (12 год.)

- 4.1. Підготувати розповідь на задану тему, як необхідну частину підготовки до будь-якого виступу. Основна вимога – використання, уяви, фантазії, уваги до деталей тощо.(10 год.) – 5 балів
- 4.2.Продемонструвати підготовлену розповідь під час практичного заняття з використанням основи внутрішньої техніки актора (2 год.) – 5 балів
- 4.3. Підготувати та показати на практичному заняття етюд на тему пам'ять фізичної дії з уявним предметом, (предмет або тварина за вибором студента). (4 год.) – 5 балів

Критерії оцінки результатів самостійної роботи.

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального практичного матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення особистої думки, що до самостійно обраного матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- максимальна кількість балів за 1 (одне) виконане завдання – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється за виконання завдань у формі, зазначеній викладачем у робочій програмі. Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 4, виконання кожної роботи є обов'язковим.

ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Модульна контрольна робота 1.

Підготувати розповідь про історичні етапи розвитку театру. – тривалістю -3-5 хв. Матеріал подати у формі тексту або презентації.

Модульна контрольна робота 2.

Практична робота. Продемонструвати вправи на розвиток мовленнєвого апарату. Дихання, дикція, тембр та посил голосу.

Модульна контрольна робота 3.

Зробити партитуру вірша, або прозового уривку за вибором викладача.

Модульна контрольна робота 4.

Підготувати розповідь на визначену тему та прочитати її. – тривалістю -3-5 хв. Або продемонструвати етюд на визначену тему з пам'яті фізичної дії.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення: *залік*

Критерії оцінювання: За загальним показником суми балів зароблених студентом протягом семестру поділеної на коефіцієнт – 4.3.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Кількість балів		Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
F _X	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Тренінг з акторської майстерності»

Разом: 120 год.,

з них: 6 год. – лекційних, 50 год. – практичних занять, 8 год. – модульні контрольні роботи, 56 год. – самостійна робота.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Значення та сутність акторських навичок				Техніка мовлення			
Кількість балів за модуль	103 б.				101 б.			
Лекції	відвідування - 2 б.				відвідування - 0 б.			
Теми лекцій	Театр: зародження, еволюція, основні етапи – 1б.		Техніка «зняття затисків» – 1б.		-			
Практичні заняття	Становлення про розвиток театру - 1+10 б.	Розвиток акторської виразності - 2+20 б.	Особливості вправ на зняття затисків - 3+30 б.	Формування навичок правильного дихання та голосу (тембр, посил, глибина) - 3+30 б.			Значення дикції в сценічній мові - 3+30 б.	
Самостійна робота	5x2=10 б.				5x2=10 б.			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.				Модульна контрольна робота 2 – 25 б.			
Тиждень	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI
Модулі	Змістовий модуль III				Змістовий модуль III			
Назва модуля	Зовнішня акторська техніка				Внутрішня акторська техніка			
Кількість балів за модуль	118 б.				106 б.			
Лекції	відвідування - 1 б.				відвідування - 0 б.			
Теми лекцій	Теорія і практика артикуляційної гімнастики – 1б.				-			

Практичні заняття	Тренінг з артикуляційної гімнастики. – 1+10 б.	Координація тіла. - 1+10 б.	Розвиток пластики - 1+10 б.	Складання партитури текстів – 1+10 б.	Специфіка читання віршів – 1+10 б.	Специфіка читання прози – 1+10 б.	Специфіка побудови виступу– 1+10 б.	Увага, уява, фантазія- як основи внутрішньої техніки актора – 1+10 б.	Сценічна увага – 1+10 б.	Сценічна уява – 1+10 б.	Розвиток фантазії – 1+10 б.	Психотехніка. Етюди – 1+10 б.
Самостійна робота	5x3=15б.						5x3=15б.					
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 – 25 б.						Модульна контрольна робота 4 – 25 б.					

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні:

1. Антонен Арто. Театр і його двійник. Вид-во Жупанського. 2021. 280 с.
2. Брук Пітер. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр / Перекл. з англ. Я. Винницької та О. Матвієнко, післямова Б. Козака. Львів, 2005
3. Василько В.С. Про перевтілення в мистецтво актора. – К., 1962 Ревуцький Дм. Живе слово. Теорія виразного читання для школи / Вступне слово В. Ревуцький, передмова Б. Козак, ред. Н. Бічуга. Львів : Вид-во ЛНУ, 2001. 200 с
4. Гайдабура Валерій. Театр, розвіяний по світу. Київ: Києво-Могилянська академія, 2013.
5. Гайдабура Валерій. Театр, автографи часу. Вид-во Факт, 2007.
6. Гладишева А.О. Сценічна Мова дикційна та орфоепічна нормативність. Київ 2011.
7. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер / Передне слово та упор. Б.Козак. Львів: “Літопис”, 1999. 185 с.
8. Новіков А. Драматургія й театр: від найдавніших часів і до початку ХХ ст. / А. Новіков. Харків : Основа, 2011. 408 с.
9. Семашко О.М. Соціологія мистецтва : навч. посіб. Київ : ДАКККіМ, 2003. 266 с. – URL: http://library.nakkkim.edu.ua:8080/libdoc/knugu/knygy2/sociologiya/semashko_o_m_sociologiya_mystectv.pdf
10. Соціологія культури : навч.посібник / О.М.Семашко, В.М.Піча, О.І.Погорілий та ін. за ред. О.М.Семашка, В.М.Пічі. Київ : Каравела, Львів: 'Новий Світ-2000'2002. 334 с.
11. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. У трьох томах-Львів,2007
12. Дихальна гімнастика. - URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Uww8-Z5mu2U>.